

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. XI. Modestia in conversatione, in colloquiis, & externa compositione
Clericis est necessaria

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

Caput Undecimum.

*Modestia in conversatione, in colloquiis,
& externa compositione Clericis est
necessaria.*

Modestia, externaque compositio, non solum convenit, sed etiam a deo clericis est necessaria, ut absque illa difficulter inter illos discernas ac sæculares: habitus ergo, quem portamus, & modus vivendi, mediante quo, pro sacri Altaris ministris recognosci debemus, à S. Ambrosio, magno Archi-Præsule, ac summo sanctæ Ecclesiæ Doctore describitur hisce verbis: *Nihil in Sacerdote plebejum require, nihil commune cum multitudine; sobriam vitam, singulare pondus gravitatis sibi vindicat dignitas sacerdotalis. Quomodo enim potest observari à populo, qui nihil habet secretum à populo, nihil dispar à multitudine? Quid enim in te miretur, si sua intere cognoscat? Ex quibus verbis evidenter elicitur, quod cum Ecclesiastici destinati sint ad ministerium aliquod ineffabile, sese non debeant deicere ad vilia sæcularium commercia, nec illorum cœtibus immiscere, sed cum gravitate, honore, ac respectu ma-*

K 7

nute-

L. EL. USI

Ecclesiastici

nutenere decorem sui habitus ac charac-
 ris; Hocque ipsum est, quod S. Paulus
 suadere ac inculcare volebat Episcopo
 S. Timotheo, dum illi scriberet
 formalibus; *Exemplum esto fidelium, in
 bo, & in conversatione*; idemque hoc
 lium Apostolus dedit Tito: *c. 2. v. 7.*
*ipsum praebe exemplum bonorum operum,
 gravitate.* S. Carolus, summus Ecclesiasticus
 coris Zelator, ac honoris sacerdotalis prom-
 tor, in quadam decidit synodo, quod si
 ille eminentior, inter laicos se reddere vellet
 nerabilem, necessarium esse, ut: *In omni
 su, statu, gestu, vultu, ordinem suum
 dos, & Clericus profiteatur*; similem
 compositionem requirit à Clero sacrosan-
 cto Concilium Tridentinum: *sess. 12. c. 11.*
*reform. Sic decet omnino Clericos in sortem
 mini vocatos, vitam moresque componere,
 eorum actiones cunctis afferant venerationem*
 Et ut verum fatear, dum nos vi-
 nostri familiares sumus, ac domestici
 sti, quæ virtus potest nobis esse conueni-
 tior, populo accommodatior, illiusque
 ti, ac ædificationi utilior, quam modesti-
 Scribit de illa Tertullianus: *cap. 6. de vel. Virg.*
Nihil Deo acceptius: atque in ejusdem
 dem, calamum quoque laxat S. Isidorus
 lusiota, *lib. 1. Ep. 15.* dum de illa asserit, quod

Dei imitatores efficit. Solent sæculares, morum suorum normam, sumere ex moribus nostris, prout bene advertit S. Augustinus: *Serm. 109. de temp. Ministrorum Altaris vita, aliorum debet esse eruditio, & continua predicatio*: Advertere proinde debemus, quod cum illi actus nostros internos, amoris Dei, compunctionis, humilitatis, continentiae, zeli, mansuetudinis, obedientiae & plures similes, scire ac videre non possint, quandoquidem, *homo ridet in facie*, hinc pro illorum ædificatione, ac practica instructione, necessario in nobis requiritur singularis aliqua, affabilis, (non tamen affectata) suavis, ac quasi ex natura fluens modestia, exteriorque morum compositio, ut in illa, tanquam in speculo videant, ac manuducantur, quid agere, quid evitare debeant, hocque medio incipient cognoscere & amare virtutem, interiorque perfectionem: *Honesta corporis dispositio, mentis devotionem non mediocriter promovet*, inquit S. Bonaventura, *spec. Discipl. P. 2. c. 5.* simileque jam antea scripserat S. Ambrosius: *lib. 1. offic. cap. 18. Est enim in ipso motu, gestu, incessu, tenenda verecundia; habitus enim mentis in corporis statu cernitur; hinc homo cordis nostri absconditus, aut levior, aut jactantior,*
aut

LIBRI

secundi
capitulum XI

231

aut turbidior, aut contra gravior, & confusior, & maturior estimatur? Increata sapientia, dum olim demonstrare vellet, quis, qualis deberet esse summus Pontifex, signo accepit virgam aridam, qua prodigiosè frondes, flores, & fructus germinavit ac produxisset. Quærunt interpretes quale hoc fuerit mysterium, quod Deus fructibus solis non fuerit contentus, sed eodem tempore frondes etiã voluerit habere & flores? Respondent pleriq;, quod fructus solum denotent internã bonitatem, ac probitatem qua pollere debet sacerdos, sed quia hæc non sufficit pro universali populi bono emolumento, requirit etiam pro eodem tempore ab ipso flores boni odoris per exemplarem externam conversationem, compositionemque vitæ mores: *Christi bonus odor sumus* dicebat Sanctus Paulus; 2. Cor. 3. v. 15. hanc autem prodit ex modesto, honestoq; cum proximo agendi modo, ideoq; ille vehementer præcipitur ac inculcatur in Valentini Constitutionis constitutione, can. 5. hisce verbis: *De conversatione sua unusquisq;, tam in conversatione sua, quam etiam in habitu, & vultu, ac sermonis gravitate, talem se domi forisque, & extraneis exhibere studeant, ut maturationem morum, & repudiationem omnium levitatum*

omnibus sibi adherentibus, seque intuentibus, formam disciplinae, & verecundia infundant.

Refert de se ipso S. Ambrosius, lib. 2. offic. cap. 18. quod cum à quodam amico efficaciter sibi esset commendatus aliquis, ut eum in clerum adscisceret sacra mediante ordinatione, nunquam tamen, ut id faceret, adduci potuerit, ob mores aliquos ac gestus, quos in ipso notaverat, summèque contrarios modestiæ ac gravitati Ecclesiasticæ S. Archiepiscopus reputabat; nec per hoc zeli indiscreti nota ei inuri debet, aut de nimio accusari rigore, licet enim S. Thomas Doctor Angelicus Eutrapeliam inter virtutes numeret, nihilominus quoad Clericum, scrupulosus circa illam est S. Hieronymus: Ep. 8. Ridere, & rideri sæcularibus derelinque, gravitas tuam personam decet. Præ omnibus autem, in quibus Ecclesiastica resplendere ac elucere debet modestia, & effabilis gravitas, est loquela: Admonendi sunt qui sacris altaribus ministrare disponunt, ut non modo cor ab astuantium passionum igne custodiant, sed etiam linguam, que inter Deum & nos, quodam modo mediatrix est, à supervacui levitate sermonis compescant. Quibus verbis S. Petrus Damianus lib. 4. Ep. 4. intendit corrigere absurdam

LIBRI

LIBRI
ECCLESIASTICÆ

LIBRI

dam levitatem illorum Ecclesiasticorum, qui
 qui tempus suum consumebant in con-
 loquiis inutilibus ac otiosis, non erant
 in animum suum poterat inducere, et pone-
 latenusve sibi persuadere inter Christianos
 stros aliquos reperiri adeo desperatæ salutis
 tam effrontis, tam petulcæ linguæ, qui
 aut lascivis discursibus, aut detractionibus
 aut maledicentiis consumerent; hoc
 ipsum est quod gravissimè acculat, im-
 batque S. Anselmus: *Med. l. c. 15. Ostium*
Christi est, non debes, non dico ad detrac-
nem, non dico ad mendacia, sed nec ad
ios sermones os aperire, quod ad solas la-
Dei, Et ad adificationem proximi debes
lum habere. Et ut verum fatear, quæ
 taque est temeritas, quam effrenis impu-
 dentia, lascivis sermonibus, impudicis
 honestis cachinnis conspurcare linguam
 lam, quæ voce sua, unico suo verbo
 tidie à dextera æterni sui Patris descendit
 facit Corpus unigeniti filii ipsius; quæ
 disum aperit, claudit infernum, quæ gra-
 cœlestis thesauros animabus dispensat, quæ
 verbum Dei annuntiat, tandem, quæ omnia
 de cœlo attrahit, effunditq; benedictiones
 sed quomodo (inquit, repetitque S. Petrus
 Damianus *l. 3. Ep. 2.*) audet talis aliqua lingua

tot fœdata spurcitiis, inquinata sordibus,
 contaminata stercoreibus, quomodo inquam
 audet lingua hujuscemodi preces suas inter-
 ponere inter Deum & homines, quem no-
 vit suam ob inhonestatem ac absurditatem,
 summè esse offensum, gravissimèque læsum?
 Quomodo inter DEUM & hominem lingua
 mediatrix efficitur, quæ iram judicis ex pro-
 prioreatu, & ipsa meretur? Hanc ob causam
 sancta Mater Ecclesia, quæ suis in ministris
 summam affectat desideratque linguæ custo-
 diam, ordinavit, ut prima, quæ in officio
 Canonico ad Deum ter optimum, maximum,
 dirigeretur oratio, hunc in finem collima-
 ret, specialemque hanc à Divina bonitate ex-
 peteret gratiam: *Domine labia mea aperies,*
Et os meum annunciabit laudem tuam. Si-
 militer in Prima hoc ipsum petit: *Deum pre-*
cemur supplices, ut in diurnis actibus, nos ser-
vet à nocentibus; moxque subjungit: *linguam*
refranans temperet.

Adde hisce unum aliud inconveniens,
 non minus grave ac enorme, acriter olim
 perstrictum, ac notatum à Tertulliano,
lib. 3. de resur. carnis. illos tangens Ecclesiasti-
 cos, qui de amplis, divitibusque provisi-
 cibus ac reditibus, in nihil aliud illos ex-
 pendunt, quam in gulæ, ac sensualitatis de-
 lici-

DEUSI

...
 ...
 ...

...

licias in lautas mensas, comotationes
 ac commestationes, ad nihil aliud intentas,
 nihil aliud meditates, quam ad invenire
 vas lauitias, novaque ventris ac abdomi-
 nis irritamenta, ac farcimenta: *Accipit
 enim ad vorandum, atque potandum: non
 potius ad eloquendum, ut à cœteris an-
 tibus distes? Cur non potius ad predicandum
 Deum, ut etiam hominibus antestes: Prælia
 ut loco quod buccas impleas, aut Euan-
 gelium annunties, aut pauperum, pupillorum
 ac viduarum causas defendas impleasque
 lud, quod Isaias propheta dicit: Cap. 54.
 Dominus dedit mihi linguam eruditam,
 sciam sustentare eum, qui lapsus est verbum,
 retque tali modo patrimonium integrum
 dina aliqua inexhausta. Concludo hæc
 tentia quadam sancti Isidori Pelusiota, l. 1. c.
 116. quæ si temporibus hisce nostris verifi-
 ri posset, haberemus, unde nobis com-
 tulari possemus: *Tanta ipsis Clericis modis
 inest, ut in ipso incessu & aspectu, & ex
 voce, iis, qui ipsos intuentur, stuporem,
 quandam magnam sui admiratio-
 nem ingerere queant.**